

Мельник Ю. М.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та аудиту

Одеської національної академії харчових технологій

Melnyk Yu. M.

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor Accounting and Audit Department
Odessa National Academy of Food Technologies

МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ

Анотація. У статті розглянуто питання ефективного соціально-економічного функціонування макроекономічних процесів, що забезпечується надійним і дієвим механізмом державного регулювання, який повинен бути адаптований до загальної політики держави, з врахуванням факторів зовнішнього або внутрішнього впливу та векторів розвитку промислового сектору, який є рушієм прискореного економічного зростання й якісних змін у структурі національної економіки країни. Розглянуто основні підходи до трактування механізму державного регулювання. Запропонована концептуальна модель механізму державного регулювання. Запропоновано впровадження інституційного контролінгу заходів державного регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі, що дозволить виокремити слабкі місця, порушення, негативні вища, відкоригувати окремі прогностичні та планові параметри розвитку промисловості та її суб'єктів, і раціоналізувати сегментну структуру та спектр функціональних обов'язків державних інституцій країни, враховуючи принципи, цілі, задачі та стратегічні орієнтири.

Ключові слова: державне регулювання, промисловий сектор, національна економіка, промислова політика, механізм, макроекономічне середовище.

Вступ та постановка проблеми. Розвиток національної економіки в умовах сьогодення залежить від продовження ринкових реформ у державі та від пошуку більш ефективних механізмів її динамічного розвитку. Суть механізмів полягає в активному інституційному регулюванні національного макроекономічного середовища та його сегментних складових, впровадженні цілеспрямованої структурної, інтеграційної, інноваційно-інвестиційної, зовнішньоекономічної, соціальної та природоохоронної політики, раціональній організації процесів формування внутрішньогалузевих, міжгалузевих і територіальних потоків у промисловості країни.

Будь-який механізм регулювання у макроекономічному середовищі розглядають як складову частину відповідної системи регулювання, що забезпечує дієвий вплив на фактори та процеси, стан яких обумовлює результат діяльності суб'єктів регулювання.

Сучасні наковці поняття «механізм» застосовують досить широко. Зокрема, термін «механізм» часто використовується в поєднанні з означенням «економічний», «організаційний», «організаційно-економічний», «господарський», «ринковий» тощо, проті у наукових дослідженнях чітко не розмежовано сфери застосування цих понять. Залежно від конкретних завдань соціально-економічного розвитку, для яких використовують поняття «організаційно-економічний механізм», «господарський механізм», «економічний механізм» тощо, а також сфери інтересів авторів, під цими назвами мають на увазі достатньо різноманітну сутність та змістовно-функціональні складові [1].

Досліджуючи внутрішні фактори регулювання, у науковому середовищі застосовують поняття «механізм регулювання системою», а регулювання системи – це «механізм взаємодії з іншими системами».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню й розвитку загальної теорії та практики формування й функціонування механізмів державного регулювання у промисловості відводилось значне місце у наукових працях значної кількості відомих українських та

зарубіжних учених, зокрема: В. Гесця, Б. Буркинського, В. Ільяшенко, В. Мунтіяна, В. Богдановича, О. Власюка, Г. Григор'єва, Ю. Сафонова, С. Філіппової, М. Меркулова, О. Побережець, Є. Масленнікова, В. Захарченко, В. Бакуменка, І. Булеєва, Ю. Древалю, Р. Майерсона, Р. Рудницької, О. Сидорчука, О. Стельмаха, Н. Харченко, В. Косецьова та ін.

У сучасних умовах стабілізації національної економіки актуалізуються аспекти глобалізації соціально-економічних процесів, що має позитивний вплив на стан і динаміку розвитку макроекономічних показників та функціональність промислового сегменту країни зокрема.

Але також необхідно пам'ятати про негативні аспекти, які є наслідком впливу відповідних факторів, до яких можна віднести відкритість процесів державного інституційного регулювання, побудову та розвиток промислової виробничої співпраці між окремими країнами міжнародного середовища, що у свою чергу, крім розвитку, може привнести у національний макроекономічний простір дестабілізацію, розхитування, підвищений ризик глобальної кризи та соціальні потрясіння.

Метою дослідження є розробка механізму державного регулювання розвитку промисловості національного макроекономічного середовища, що спрямована на досягнення стратегічної мети пов'язаної з забезпечення стабільного економічного зростання та розвитку промислового сектору національної економіки та тактичних цілей – підвищення конкурентоспроможності української промислової продукції, забезпечення платоспроможності, збалансованості макроекономічних індикаторів, що співпадають із політикою державного регулювання національної економіки в трансформаційних умовах.

Результати дослідження. Серед дієвих важелів сегментної трансформації у макроекономічному середовищі країни виділяють систему державного регулювання розвитку промисловості, яка спрямована не тільки на регламентацію дій, процесів та явищ, але й на обов'язкове обґрунтоване удосконалення та гнучкість в умовах вирішення стратегічних завдань щодо захисту інтересів

суб'єктів промислової галузі, держави та національного суспільства.

З метою виконання своїх функцій і завдань державні інституції застосовують різноманітні інструменти (важелі, методи, засоби та ін.) державного регулювання у промисловому секторі національної економіки.

Сучасна теоретико-методологічна підтримка системи державного регулювання не дає прямого трактування визначених вище категорій та не розмежовує їх, що позначається на існуванні численних класифікацій механізмів державного регулювання розвитку промисловості у макроекономічному середовищі. Механізм – це сукупність процесів, взаємопов'язаних дій, обґрунтованих прийомів (методів, підходів та ін.), за допомогою яких відбуваються зміни у відповідній системі з метою досягнення визначених орієнтирів.

Будь-який механізм – це сукупність взаємозалежних і взаємодіючих частин або елементів за наявності, з одного боку, внутрішньої впорядкованості й узгодженості між ними, а з іншого – диференціації та відносної автономності. Механізм – це система в дії, а не дія системи, тому слід розвивати термінологічний зміст поняття «механізм» у теорії державного регулювання [12].

Комплексний механізм державного регулювання – це сукупність нормативно-правових, адміністративно-розпорядчих, організаційно-економічних, мотиваційних і соціальних засобів обґрунтованого цілеспрямованого впливу суб'єктів державного регулювання і впливу на їх діяльність, що забезпечує взаємопов'язану узгодженість інтересів учасників державного регулювання у промисловому сегменті національної економіки.

Враховуючи, що державне регулювання розвитку промисловості є невід'ємною функцією державного регулювання національної економіки, вважаємо визначити наступні його аспекти:

- інструмент реалізації функцій державних інституцій щодо ефективності функціонування та розвитку національної промисловості;

- відповідні заходи, важелі, стимули, засоби, орієнтири за допомогою яких державні інституції впливають на взаємопов'язані відносини з суб'єктами національної економіки для досягнення стратегічної мети державного регулювання;

- сукупність певних сегментних складових елементів регулювання, які створюють організаційно-економічну основу певних явищ, процесів та дій;

- елемент комплексної системи державного регулювання, який здатний забезпечити збалансоване та ефективне функціонування національної промисловості та її сегментних складових;

- сукупність цілеспрямованих та обґрунтованих засобів організації регулюючих процесів і способів впливу на розвиток національної промисловості з використанням адекватних методів державного регулювання, які спрямовані на вирішення стратегічних завдань системи державного регулювання національної економіки та її сегментів;

- штучно створена взаємопов'язана складна система, яка має певну організаційну структуру та призначена для досягнення тактичних цілей державного інституційного впливу на суб'єкти та об'єкти державного регулювання національної економіки та її сегментів.

У наукових дослідженнях більшість авторів стверджують, що механізм державного регулювання необхідно розглядати як сукупність організаційно-економічних методів та інструментів, за допомогою яких виконуються взаємопов'язані функції для забезпечення безперервної,

ефективної дії відповідно системи (держави) на підвищення функціонування економіки [2].

Тобто, державні інституції регулюють макроекономічні процеси, виконують нормативно-правові, адміністративні та соціально-економічні функції за рахунок відповідного інструментального забезпечення (комплексу засобів, важелів, моделей, методів, прийомів та ін.), що забезпечує вирішення стратегічних завдань пов'язаних з розвитком національного макроекономічного середовища та її сегментних складових, у тому числі промисловості. На сьогодні проблемним є питання класифікації механізмів державного регулювання виходячи з методів, засобів, важелів та інструментів, причому проблема полягає у їх достатньому науково-практичному обґрунтуванні [2].

Таким чином, механізми інституційного регулювання – це сукупність заходів і відповідних інституцій, за допомогою яких держава здійснює свій вплив на макроекономічне середовище та її суб'єктів й об'єктів.

У науковій літературі виділяють окремі види та форми механізмів, а саме: організаційний механізм, механізм управління, економічний механізм, господарюючий механізм, фінансовий механізм, трансмісійний механізм та інші. Розглядаючи сутність механізму з точки зору державного регулювання, необхідно враховувати наявність відповідних функцій держави щодо управління економічними, фінансовими, соціальними, екологічними та іншими процесами, для ефективності яких необхідною умовою є дієвий механізм впровадження [3].

Необхідно також відмітити, що категорія «механізм регулювання» характеризується складністю значення та особливістю структурних компонентів. Механізм регулювання підкреслює свою актуальність як на мікрорівні – механізм регулювання суб'єкта промисловості, мезорівні – механізм внутрішньогалузевого регулювання, так і на макрорівні – механізм міжгалузевого регулювання. Основні підходи до трактування механізму державного регулювання (табл. 1).

Під господарським механізмом розуміють механізм, який реалізує взаємодію керуючої і керованої підсистем і представляє собою сукупність економічних методів і важелів, організаційної структури управління, форм і методів впливу на діяльність економічної системи, орієнтованих на суспільні потреби. Такому механізму характерні наступні системні властивості: складність ієрархічної структури; специфічні особливості природи економічних процесів і явищ, що виражаються у взаємодії об'єктивних і суб'єктивних факторів; цілісність системи; складні інформаційні процеси, обумовлені численними взаємозв'язками між суб'єктом і об'єктом господарського механізму; множинність цілей, які можуть не збігатися із цілями окремих складових; динамічність процесів, які мають стохастичний характер та багатофункціональність [3].

Дослідження відповідних механізмів державного регулювання, підкреслює, що вони відрізняються кількістю рівнів функціонування, цілеспрямованістю, змістом, способами або методами реалізації та важелями, здійснюється у кількох напрямках у залежності від визначених елементів макроекономічного середовища.

Слід підкреслити, що деякі науковці розглядають механізм державного регулювання як сукупність основних напрямів, форм і методів цілеспрямованого впливу державних і наддержавних органів управління на функціонування і розвиток економічної системи (в т.ч. окремих її підсистем) для її стабілізації та пристосування до умов, що змінюються, інші розуміють – комплекс заходів держави, спрямованих на скеровування суб'єктів економічної

Основні підходи до трактування механізму державного регулювання

Автор	Авторське бачення
1	2
Григор'єв Г. [3]	Складна багатокомпонентна система, яка характеризується високою ефективністю, функціональністю, результативністю та узгодженістю сегментів, та включає стратегічну мету, функції, принципи та комплекс заходів державного регулювання, який дає можливість цілеспрямованого впливу суб'єктів макроекономічного середовища та об'єкти регулювання за допомогою методів, важелів та сегментного забезпечення, враховуючи векторіальну спрямованість національної економіки
Кобута І. [4]	Це система прийняття рішень та практичного здійснення заходів й процедур управління, спрямованих на забезпечення запланованого рамкового режиму (тобто умов) ефективного функціонування і розвитку економічної системи
Андріяш В. [9]	Це діяльність владно-розпорядчого характеру спрямовану на задоволення потреб, що здійснюється на виконання Конституції та законів України
Мочерний С. [5]	Сукупність основних напрямів, форм і методів цілеспрямованого впливу державних і наддержавних органів управління на функціонування і розвиток економічної системи (в т.ч. окремих її підсистем) для її стабілізації та пристосування до умов, що змінюються
Ком'яков О. [10]	Необхідно розглядати як сукупність організаційно-економічних методів та інструментів, за допомогою яких виконуються взаємопов'язані функції для забезпечення безперервної, ефективної дії відповідно системи (держави) на підвищення функціонування економіки
Багудина Е. [6]	Одна з основних форм участі держави в економіці, яка полягає в її впливі на розподіл ресурсів і доходів, на рівень і темпи економічного розвитку й добробут населення країни
Румянцева Е. [7]	Прямий чи непрямий вплив держави на розподіл ресурсів, доходів від економічної діяльності та формування макроекономічних пропорцій
Михасюк І. [8]	Комплекс заходів держави, спрямованих на скеровування суб'єктів економічної діяльності в напрямі, необхідному для досягнення поставлених органами державної влади й управління цілей
Адамовська В. [8]	Це сукупність форм і методів цілеспрямованого впливу держави на розвиток суспільного способу виробництва (в т.ч. продуктивних сил, техніко-економічних, організаційно-економічних та соціально-економічних відносин) для його стабілізації та пристосування до умов, що змінюються.

діяльності в напрямі, необхідному для досягнення поставлених органами державної влади й управління цілей [3].

Механізм державного регулювання – це цілеспрямована система, яка забезпечує здійснення державного впливу на об'єкти та суб'єкти національної економіки і має визначену структуру й інструментальне забезпечення.

Механізм державного регулювання розвитку промисловості має соціально-економічні орієнтири та забезпечує формування і визначення сприятливих нормативно-правових, соціально-економічних, організаційних та інших умов розвитку промислового потенціалу національного макроекономічного середовища й підвищення ефективності його використання, а також пріоритетної інституційної підтримки національних виробників промислової продукції.

Відмітимо, що державне регулювання розвитку промисловості повинно здійснюватися у стабільних та належних умовах функціонування ринкового механізму та мати цілеспрямований вплив відповідних державних інституцій на функціонування промислової галузі та її сегментних складових.

Також необхідно зазначити, що соціально-економічна ефективність та результативність інституційного регулювання залежить від дієвості механізму державного регулювання розвитку промисловості, враховуючи його елементи та обґрунтовані зовнішні та внутрішні фактори впливу.

Досліджуючи проблематику механізму розвитку функціонування економічних систем перехідного періоду деякі дослідники, застосовують категорію «господарський механізм», розглядаючи його, як механізм дії та використання економічних законів, багатоскладову систему, що виступає, як функціональна частина виробничих відносин, виражає взаємодію останніх із продуктивними силами і надбудовою [3].

Таким чином, формування дієвого механізму державного регулювання розвитку промисловості є важливим

етапом стратегічного розвитку національного макроекономічного середовища, враховуючи актуальні теоретико-методологічні підходи та досвід промислово-розвинених країн глобального міжнародного простору. Механізм державного регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі та його концептуальна модель представлені рис. 1.

Механізм державного регулювання розвитку промисловості за своєю організаційною структурою має вигляд взаємопов'язаної системи, яка охоплює стратегічну мету державного регулювання, тактичні цілі, оперативні дії, завдання, принципи, функції, комплекс заходів, фактори впливу на суб'єктів та об'єктів державного регулювання, методи прямої та непрямой дії, що підкреслює значимість сукупності державних інституційних заходів, сегментне забезпечення та важелі державного регулювання, збалансованість інтересів, методи контролю та відповідні результати.

Механізми державного регулювання прямої дії забезпечують виконання сформованих та затверджених нормативно-правових документів щодо розвитку національної промисловості. Непрямі механізми державного регулювання формують підґрунтя для функціонування відповідних процесів у промисловості за рахунок відповідних важелів впливу економічного, фінансового, екологічного, інноваційно-інвестиційних тощо.

Значна кількість дослідників також визначає основні методи державного регулювання економіки як «способи впливу держави на сферу підприємництва, інфраструктури ринку, некомерційний сектор економіки з метою створення умов їх ефективного функціонування відповідно до напрямів державної економічної політики, кожен з яких ґрунтується на використанні сукупності інструментів (регуляторів, важелів)». Базовим інструментом прямого державного регулювання є нормативно-правові акти, макроекономічні плани, цільові програми

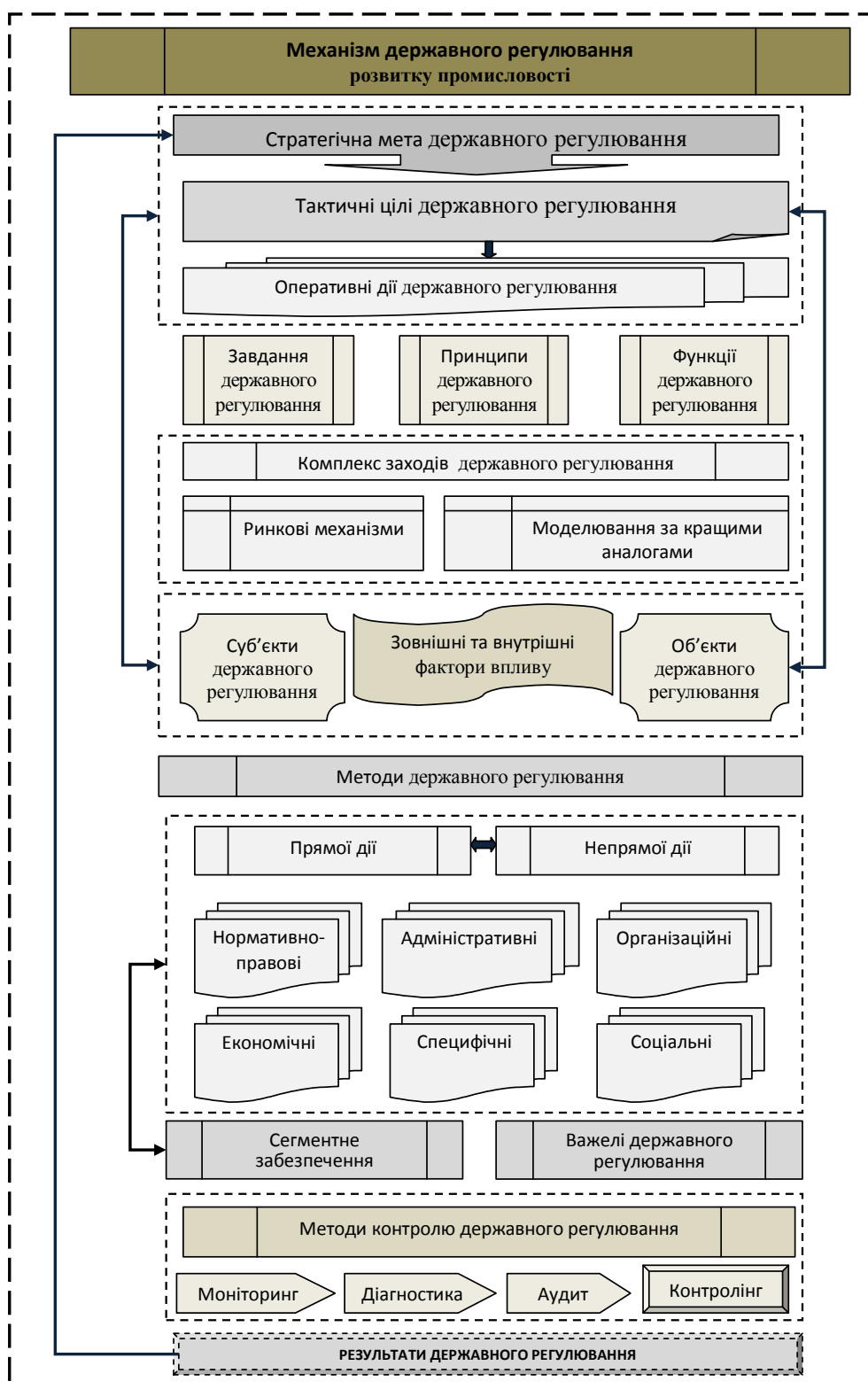

Рис. 1. Концептуальна модель механізму державного регулювання

розвитку, державні замовлення, державні бюджети. До методів непрямого регулювання відносять інструменти фінансової, бюджетної, грошово-кредитної, інвестиційної, амортизаційної, інноваційної економічної політики тощо [13].

Визначені компоненти загального синтезованого механізму державного регулювання розвитку промисло-

вості складаються з взаємопов'язаних функціональних підсистем, які формуються на основі стратегічної промислової політики країни та залежать від впливу зовнішніх та внутрішніх факторів впливу.

Таким чином, механізм державного регулювання розвитку промисловості є багаторівневою цілеспрямованою системою, яка складається з конкретних механізмів регу-

лювання суб'єктів та об'єктів національного макроекономічного середовища.

Будь-який суб'єкт регулювання є керуючою системою і за внутрішнім своїм складом розглядається як сукупність наступних компонентів:

- процес регулювання характеризує її у статичній динаміці;
- механізм регулювання, який складається з мети, тактичних цілей, оперативних дій;
- базових інструментів: принципи, функції завдання;
- комплекс заходів державного регулювання: ринкові механізми або моделювання за кращими аналогами;
- методичний інструментарій прямої та непрямої дії;
- інформаційно-аналітичне забезпечення;
- нормативно-правове забезпечення;
- важелі державного регулювання: економічні, фінансові, соціальні, екологічні та інші;
- функціональний інструментарій: моніторинг, діагностика, аудит та контролінг;
- сукупність необхідних елементів, які характеризують керуючу систему у відносній статичності: структура, техніка, технологія та інші;
- механізм удосконалення системи регулювання.

Визначені компоненти достатньо складно розмежувати через їх безперервний рухливий стан, постійну взаємодію, абстрактність, тому рекомендується здійснювати їх поділ відповідно до специфіки застосування:

- пов'язаність із процесами розробки та прийняття ефективних рішень щодо розвитку промисловості країни;
- забезпеченість впливу на об'єкти регулювання;
- активізація реалізації властивостей суб'єктів регулювання, як системи, яка здатна до саморозвитку під впливом факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Базисом ефективного функціонування механізму державного регулювання розвитку промисловості національного макроекономічного середовища є сформований та налагоджений організаційно-правовий механізм, який включає наступні компоненти:

- нормативно-правову системи;
- організаційна орієнтація;
- аналітичні інструменти багато параметричного застосування.

Процес державного регулювання розвитку промисловості потребує застосування аналітичних інструментів багатопараметричного застосування – планування, прогнозування та бюджетування, та залежить від векторних орієнтирів розвитку національного макроекономічного середовища під впливом глобалізаційних факторів.

Функціями механізму регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі є загальнонаукові функції системи регулювання: організаційна, інформаційна, аналітична, регулююча, стимулююча, планування, прогнозування, діагностування, моніторинг, аудит і контроль.

Сформований механізм є сучасним стратегічно важливим інструментом у системі регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі, що надає можливість збільшити ефективність інституційного втручання в окремі організаційно-економічні процеси у промисловій галузі, використовуючи відповідні сучасні методи, орієнтири, заходи, параметри та дієві важелі впливу.

Таким чином, механізм державного регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі характеризується інтегрально-вертикальною функціональністю його елементів, що забезпечує можливість оперативно реагувати на відповідні зміни

як внутрішнього, так і зовнішнього середовища промисловості, з врахуванням факторів відповідного впливу.

При формуванні та функціонуванні запропонованого механізму суттєвим аспектом є можливість застосування окремих його компонентів під впливом зміни багатоваріативних чинників.

Отже, створення ефективного механізму державного регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі, який повинен базуватись на стратегічних методологічних підходах прямої та непрямої дії, залежить від системності застосування сучасних прийомів процесу регулювання промисловості та прогнозуванню результативних показників їх діяльності, які враховують динамічні зміни у країні в умовах міжнародної інтеграції.

Сучасні методологічні підходи щодо системи інституційного регулювання окремими процесами у макроекономічному середовищі країни, можуть бути доповнені структурою механізму державного регулювання розвитку промисловості, що забезпечить не тільки визначення складу, змісту та орієнтири основних елементів зазначеного механізму, але й сформувати зміст категорії з урахуванням особливостей функціонування промислової галузі та її впливу на макроекономічні показники країни.

Формування структури ефективного механізму державного регулювання розвитку промисловості залежить від наповненості кожного його сегмента змістовними складовими.

Також необхідно зазначити, що запропонована концептуальна модель механізму державного регулювання розвитку промисловості продукує мультикомпонентну систему цілеспрямованої взаємодії між відповідними сегментами, що забезпечить стабільне економічне зростання та розвиток промислового сектору національної економіки та збалансованість макроекономічних індикаторів.

Відмітимо, що формулювання стратегічної мети державного регулювання розвитку промисловості є визначальним аспектом при розробці оптимального комплексу інституційних заходів, методичного інструментарію, сегментного забезпечення та відповідних важелів впливу на промисловість країни.

Основні орієнтири при формулюванні стратегічної мети державного регулювання розвитку промисловості: ефективна система регулювання, яка має властивості транспарентності та трансформації; підтримує і тактично впливає на показники промислової діяльності; враховує соціально-економічні та природоохоронні аспекти; забезпечує європейський вектор розвитку країни тощо.

Стратегічна мета державного регулювання трансформується у відповідні тактичні цілі, які деталізують стратегічну мету та дають можливість визначити необхідні оперативні дії та методологічну спрямованість щодо її впровадження.

Важливим спектром ефективного соціально-економічного функціонування механізму державного регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі є функції та принципи інституційного регулювання, які підкреслюють спрямованість обраного типу його в умовах міжнародної інтеграції країни.

На думку автора дослідження, оцінка ступеня впливовості суб'єктів державного регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі на відповідні об'єкти промислової галузі з визначенням компонентів ефективності і законності дій суб'єктів з врахуванням моделювання альтернативних варіантів розвитку та за умови дотримання пріоритетних принципів і методів інституційного регулювання, представляє собою завдання державного контролю на основі інституційного

контролінгу державного регулювання розвитку промисловості країни.

Комплекс основних завдань інституційного контролінгу, за допомогою якого формуються напрями регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі:

- концептуальна підтримка системи державного регулювання розвитку промисловості країни;
- виокремлення стратегічних, тактичних та оперативних аспектів у регулювання розвитку промисловості національного макроекономічного середовища;
- дослідження виконання запланованих комплексних програм, які забезпечують розвиток галузі та їх результативність, виявлення причин і джерел відхилень;
- забезпечення організаційно-методичних функцій у інституційному контролі промислової галузі країни;
- моніторинг розвитку промисловості країни;
- діагностика стану промисловості країни;
- аудит суб'єкта національної економіки;
- економіко-математичне моделювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі;
- інформаційна та аналітична підтримка суб'єктів інституційного регулювання;
- методичне забезпечення системи оцінювання інституційного регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі;
- формування результатів інституційного контролінгу;
- виокремлення сегментних пропозицій при розробки стратегічних прогнозів розвитку промисловості країни та вдосконалення їх методології;
- координаційний супровід регуляторної діяльності пов'язаної з розвитком промисловості національної економіки.

Функціональна складова інституційного контролінгу забезпечує: отримання інформації та аналітичних компонентів; контроль та сервісну підтримку; коригування планів та прогнозів; комунікацію та координаційний супровід регуляторної діяльності пов'язаної з розвитком суб'єктів промислової галузі країни.

Результати проведеного інституційного контролінгу заходів державного регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі надають можливість виокремити слабкі місця, порушення, негативні вища, відкоригувати окремі прогнозні та планові параметри розвитку промисловості та її суб'єктів, і раціоналізувати сегментну структуру та спектр функціональних обов'язків державних інституцій країни, враховуючи принципи, цілі, задачі та стратегічні орієнтири.

Висновки. Слід підкреслити, що співставлення отриманих результатів державного регулювання розвитку промисловості зі стратегічною метою, тактичними цілями та оперативними діями, в межах запропонованого механізму, надає можливість визначити ступінь їх досяжності, з урахуванням застосованих методів прямої й непрямої дії, важелів та інструментів інституційного регулювання розвитку промисловості у національному макроекономічному середовищі.

Таким чином, запропонований механізм державного регулювання розвитку промисловості національного макроекономічного середовища, який складається із окремих взаємопов'язаних компонентів, спрямований на досягнення стратегічної мети пов'язаної з забезпечення стабільного економічного зростання та розвитку промислового сектору національної економіки та тактичних цілей – підвищення конкурентоспроможності української промислової продукції, забезпечення платоспроможності, збалансованості макроекономічних індикаторів, що стікається із політикою державного регулювання національної економіки в трансформаційних умовах під впливом факторів глобалізації, міжнародної інтеграції та європейського вектору розвитку країни.

При формуванні та функціонуванні запропонованого механізму державного регулювання розвитку промисловості, суттєвим аспектом є можливість застосування окремих його компонентів під впливом зміни мульти-варіативних чинників, а не тільки чітке дотримання структури всіх рівнів. Також між стратегічною метою державного регулювання, тактичними цілями та оперативними діями, завданнями, принципами та функціями, з одного боку, та комплексом заходів державного регулювання розвитку промисловості, з іншого, надає можливість застосування адекватних методів прямої або непрямої дії процесу регулювання та інструментів впливу суб'єктів у вигляді інституцій державного або недержавного характеру та відповідні об'єкти, а саме: процеси соціально-економічного зростання та розвитку промисловості, а також їх сегментні складові, які мають проблемний або кризовий стан і потребують негайного втручання з боку суб'єктів національного макроекономічного середовища.

Безперечна ефективність та дієвість сформованого механізму державного регулювання розвитку промисловості підтверджується підвищенням раціональності використання ресурсного потенціалу, зростанням індикаторів соціально-економічного розвитку у промисловості країни в умовах європейської векторіальності спрямованості національного макроекономічного середовища.

Список використаних джерел:

1. Черевко Х.Л. Теоретичні аспекти організаційно-економічного механізму управління діяльністю страхових компаній. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/17266/1/10-57-65.pdf> (дата звернення 02.01.2019).
2. Загвойська О. В. Основні механізми державного регулювання зайнятості сільського населення. URL: <http://academy.gov.ua/ej/ej2/txts/soc/05zovzsn.pdf> (дата звернення 04.01.2019).
3. Григор'єв Г. С. Теоретико-методологічні засади державного регулювання фінансово-економічних процесів в умовах глобалізації: монографія. Херсон: Олді-плюс, 2017. 380 с.
4. Кобута І. Зміни у регулюванні аграрного сектору у зв'язку зі вступом України до Світової організації торгівлі та євроінтеграцією. Науковий вісник Національного аграрного університету. 2007. Вип. 110. Ч.2. С. 34-35.
5. Мочерний С.В. Економічний енциклопедичний словник: у 2 т. Л.: Світ, 2005. Т.2. 563 с.
6. Багудина Е.Г. Экономический словарь. М.: Проспект, 2004. 620 с.
7. Румянцева Е.Е. Новая экономическая энциклопедия: Более 3000 терминов. М.: Инфра-М, 2005. 722 с.
8. Михасюк І.Р. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: підруч. Львів: Магнолія плюс; видавець СПД ФО «В.М. Піча», 2006. 220 с.
9. Андріяш В.І. Механізм державного регулювання етнополітичних процесів в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2014. № 1. С. 136-139.
10. Ком'яков О.М. Державне регулювання перехідної економіки: Автореф. дис. канд. екон. наук. К., 2000. 20 с.

11. Адамовська В. С. Механізм державного регулювання економіки та вибір напрямку економічної політики в сучасних умовах господарювання. Державне управління: удосконалення та розвиток: наук. журн. – 2017. – № 4. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1063> (дата звернення 04.01.2019).
12. Харченко Н. П. Поняття механізму держави, наукові пошуки теоретико-правової дефініції. Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского. Серия “Юридические науки”. 2007. Т. 20 (59). № 2. С. 278–284.
13. Воротін В.С. Макроекономічне регулювання в умовах глобальних трансформацій: монографія. К.: УАДУ, 2002. 392 с.

МЕХАНИЗМ ГОСУДАРСТВЕННОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ РАЗВИТИЯ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Аннотация. В статье рассмотрены вопросы эффективного социально-экономического функционирования макроэкономических процессов, который обеспечивается надежным и действенным механизмом государственного регулирования, должен быть адаптирован к общей политике государства, с учетом факторов внешнего или внутреннего влияния и векторов развития промышленного сектора, который является двигателем ускоренного экономического роста и качественных изменений в структуре национальной экономики страны. Рассмотрены основные подходы к трактовке механизма государственного регулирования. Предложенная концептуальная модель механизма государственного регулирования. Предложено внедрение институционального контроллинга мероприятий государственного регулирования развития промышленности в национальной макроэкономической среде, что позволит выделить слабые места, нарушения, негативные вещи, откорректировать отдельные прогнозные и плановые параметры развития промышленности и ее субъектов, и рационализировать сегментную структуру и спектр функциональных обязанностей государственных институтов страны, учитывая принципы, цели, задачи и стратегические ориентиры.

Ключевые слова: государственное регулирование, промышленный сектор, национальная экономика, промышленная политика, механизм, макроэкономическая среда.

THE MECHANISM OF STATE REGULATION OF THE DEVELOPMENT OF INDUSTRY

Summary. The article deals with the issues of effective socio-economic functioning of macroeconomic processes provided by a reliable and effective mechanism of state regulation, which should be adapted to the general policy of the state, taking into account the factors of external or internal influence and the vectors of development of the industrial sector, which is the engine of accelerated economic growth and qualitative changes in the structure of the national economy of the country. The main approaches to the interpretation of the state regulation mechanism are considered. The conceptual model of the state regulation mechanism is proposed. It is proposed to introduce institutional control over the measures of state regulation of industrial development in the national macroeconomic environment, which will allow to identify weaknesses, violations, negative higher, to adjust certain forecast and planned parameters of the development of industry and its subjects, and to streamline the segmental structure and spectrum of functional responsibilities of the state institutions of the country, taking into account principles, goals, objectives and strategic guidelines.

Key words: state regulation, industrial sector, national economy, industrial policy, mechanism, macroeconomic environment.